

Abstrakt

Tématem této diplomové práce je koncentrace řízení a její meze. Koncentrace řízení je prostředkem zabezpečujícím rychlost, hospodárnost a efektivitu civilního řízení, přičemž v českém právním řádu má místo zejména v řízeních sporných. Koncentrace řízení je úzce spojena se zásadou koncentrace řízení, která je oborovou zásadou občanského práva procesního a stojí v opozici vůči zásadě jednotnosti řízení. Ke koncentraci řízení může dojít v několika momentech řízení souvisejících s koncem přípravného jednání, prvního jednání a vyhlášením rozsudku soudu prvního stupně. Koncentrace řízení je nezbytně spojena také s principem neúplné apelace, jenž se uplatňuje v odvolání proti rozhodnutím soudu prvního stupně ve věcech projednávaných v režimu zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a její uplatnění souvisí rovněž s institutem kvalifikované výzvy k vyjádření.

V praxi se lze poměrně často setkat s nepochopením principů koncentrace, a to i ze strany samotných soudů, které jednotlivá ustanovení občanského soudního řádu aplikují a mnohdy tak činí nesprávně s úmyslem se koncentraci řízení vyhnout. S tímto jevem jsem se sama při své praxi setkala, a proto se tato diplomová práce nezaměřuje pouze na obecnou stránku příslušných institutů a projevů koncentrace řízení, ale také na problematické aspekty těchto institutů a souvisejících jevů, přičemž se snaží poskytnout odpovědi na některé otázky, které nabízejí jednotlivá předmětná ustanovení a jejich aplikace.

Celá práce je systematicky rozdělena do devíti kapitol, z nichž některé jsou rozděleny do podkapitol. Úvodní kapitola této práce je zaměřena na zásadu koncentrace řízení, její pojem a účel. Nabídne také stručný historický náhled a v jeho kontextu také východiska současné úpravy koncentrace. Následující kapitoly představí jednotlivé typy koncentrace řízení, tedy zákonnou a soudcovskou koncentraci řízení a jejich prvky v současné úpravě civilního procesu, a dále pak nezbytně související procesní břemena a povinnosti účastníků řízení - povinnost tvrzení a důkazní a břemeno tvrzení a důkazní břemeno. Čtvrtá kapitola představí prvky koncentrace řízení ve fázi přípravy jednání, jejímiž instituty jsou mimo jiné kvalifikovaná výzva k vyjádření a přípravné jednání, se zaměřením na podmínky vydání kvalifikované výzvy a povahu rozhodnutí, jež může být v této souvislosti vydáno. Pátá kapitola a šestá kapitola prezentují koncentraci řízení nastávající v souvislosti s první jednáním ve věci s přihlédnutím ke vlivu změny žalobního návrhu a koncentraci řízení

k vyhlášení rozhodnutí soudu prvního stupně v souvislosti s principem neúplné apelace. V těchto kapitolách jsou rovněž rozebrány výjimky z koncentrace a omezení odvolacích důvodů dle příslušných ustanovení zákona. Sedmá kapitola pak v návaznosti na předchozí kapitoly představí problematiku poučovací povinnosti soudu tak, jak vyplývá ze zákona a související judikatorní praxe vyšších soudů.

Jedna ze závěrečných kapitol se pokouší nastínit možnost koncentrace řízení v rámci rozhodčího řízení vedeného dle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, taktéž s přihlédnutím k praxi vyšších soudů, a také k rozhodčí praxi. Poslední kapitola uvádí některé prvky koncentrace řízení ve francouzské civilněprocesní úpravě, avšak vycházejíc z jejího pojetí v českém právním řádu.

Předkládaná diplomová práce vychází zejména z relevantní literatury zaměřené jak na civilní proces a občanský soudní řád ve všeobecnosti, tak i na jednotlivé dílčí otázky, kterými se tato práce zabývá. Opomenuta nejsou ani judikatura a průvodní dokumenty k návrhům jednotlivých citovaných zákonů a jejich novelizacím.